Митрополит Иларион: важно е междуетническият конфликт да не се превръща в междурелигиозен

На 16 октомври 2021 г. в предаването «Църквата и светът», което се излъчва по канал «Россия 24» в събота и неделя, председателят на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия митрополит Волоколамски Иларион отговори на въпросите, зададени му от водещата Екатерина Грачова и от зрителите.

Е. Грачова: Време е за въпросите в програмата «Църквата и светът» по канал «Россия 24», които ние всяка седмица задаваме на председателя на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия митрополит Волоколамски Иларион. Здравейте, владико!

Митрополит Иларион: Здравейте, Екатерина! Здравейте, скъпи братя и сестри!

Е. Грачова: Тези дни завърши **тристранната среща** на духовните лидери на Руската Православна Църква, Арменската Апостолска Църква и Духовното управление на мюсюлманите на Кавказ. Каква е целта на тези срещи? Какво обсъждаха духовните лидери този път? Какво могат да добавят те към онова, което решават политиците?

Митрополит Иларион: Конфликтът в Нагорни Карабах продължава повече от 30 години. И до днес остават нерешени проблеми между двете страни. Въпреки че бе подписан мирен договор и

основната част от Нагорни Карабах мина към Азербайджан, една част от него все още продължава да се контролира от Армения – но на временна основа; остава цял ред хуманитарни проблеми. Но най-главното, което не е преодоляно – това е неизживяната вражда между двата народа, особено в граничните райони.

Разбира се, религиозните лидери не могат да се месят директно в решаването на политическите проблеми. На политическо ниво продължават да съществуват сериозни разногласия. Например, арменците казват, че в Азербайджан остават военнопленници, а азербайджанците – че никакви военнопленници няма, а има само хора, които вече след подписването на мирния договор са били арестувани на азербайджанска територия.

Много важно е, първо, междуетническият конфликт да не се превръща в междурелигиозен, тоест конфликтът, който е съществувал в течение на повече от тридесет години, да не доведе до вражда между християните и мюсюлманите. Второ, важно е този конфликт да не стане причина за омраза, ескалация на недоброжелателни чувства между двата народа, които са обречени да живеят заедно и да градят добросъседски отношения. Ето за какво собствено говориха духовните лидери.

Разбира се, в много отношения техните оценки на ситуацията се разминават, но с посредничеството на Патриарха Московски и на цяла Русия, както и предишните пъти, когато**се срещаха** духовните лидери, ние успяхме да стигнем до разбирателство по цял ред проблеми. Преди всичко по онези, за които говори Патриархът в своето заключително слово. Има общо разбиране за това, че са недопустими призивите за решаване на съществуващите проблеми с помощта на оръжие, че трябва да се преодолява омразата между двата народа, да се решават хуманитарните проблеми, в това число и въпросите, свързани с обмяната на военнопленници.

Е. Грачова: Владико, в началото на октомври Вие посетихте Ватикана, където **участвахте** в екологично съвещание на представители на световните религии и учени. Сред участниците бе и Константинополският Патриарх Вартоломей. Интересно, общували ли сте с него лично? Какво е витаело във въздуха на Ватикана през тези дни?

Митрополит Иларион: Съдържателно общуване между мен и Патриарх Вартоломей не е имало, то не е било и търсено. Но тъй като ние заедно участваме в две организирани от Папа Франциск мероприятия, посветени на темите «промяна на климата» и «образование», ние седяхме през едно място. В единия случай между нас седеше Кентърбърийският архиепископ, а в другия – представител на друга религиозна традиция. И двата пъти, идвайки на заседанието, ние се поздравихме – с това собствено се и изчерпва нашето общуване.

Ако говорим за сведенията, които медиите започнаха да разпространяват по повод подготвяната

среща на Папа Франциск и Патриарх Кирил, то тези сведения са основани върху интервюто, което аз по време на пребиваването ми във Ватикана дадох на един от най-големите италиански вестници **Corriere della sera**. Както винаги, зададоха ми въпроса: ще посети ли Папата Русия и възможна ли е среща на Папата и Патриарха? Аз казах, че условия за посещение на Папата в Русия за момента липсват. Същото неотдавна заяви и държавният секретар на Ватикана Пиетро Паролин.

Папата и Патриархът вече имаха среща, след която минаха вече повече от пет години – това бе **срещата** в Хавана на 12 февруари 2016 г., в много отношения полезна и важна. Разбира се, след като се е състояла една среща, то може да се състои и втора, и трета. При необходимост лидерите на християнските конфесии трябва да се срещат: защо Патриархът може да се среща, да речем, с арменския Патриарх, но не може да го прави с Папата? Но някакви конкретни действия за подготовката на такава среща засега не се провеждат. Нейните дата и място не са определени, тематиката на срещата засега все още се намира в стадий на уточняване.

Е. Грачова: На 4 октомври Вие сте били точно в тази командировка, когато по целия свят се извърши срив на работата на месинджъра WhatsApp и социалните мрежи Facebook и Instagram. Шест часа специалистите по IT не можеха да отстранят неизправността. Вие забелязахте ли този срив? Изобщо зависим ли сте във Вашата всекидневна работа от американските социални мрежи, ползвате ли Telegram, например? Или не използвате изобщо тези неща?

Митрополит Иларион: Разбира се, че забелязах срива. Въпреки че лично аз използвам само WhatsApp, но моята страница във Facebook, например, водят моите сътрудници, както и страницата ми в Instagram.

Нашата зависимост от социалните мрежи наистина става много силна и това не е случайно. Четох някъде, че в течение на всеки час, докато не работеха тези социални мрежи, Русия е губела по 70 милиона рубли, а основателят на Facebook Марк Цукерберг е изгубил по различни данни от 6-7 до 17 милиарда долара.

Днес всички ние в някаква степен зависим от американските социални мрежи, защото твърде много комуникации се осъществяват посредством тях. Спомням си времето, когато за да се обадиш по телефона в рамките на града, не се искаха никакви пари, а всяко междуградско и още повече международно позвъняване трябваше да се заплаща. Такива обаждания струваха много скъпо. Затова хората, които живееха в различни градове, а да не говорим за различни страни, общуваха твърде рядко.

Наскоро буквално пред очите ни се извърши поредната информационна революция: появиха се месинджърите, които позволяват на хората да общуват безплатно. Разбира се, твърде много хора

– милиони и милиарди, се «закачиха» за тези месинджъри. Съответно, ако става някакъв срив, той засяга всички, които са свързани с тези средства за комуникация.

Струва ми се, че някакво еднозначно решение за този проблем днес не съществува, но много хора се стараят да използват поне няколко месинджъра, свързани с различни системи. В случай на срив на едната система те временно минават към друга.

Е. Грачова: В Русия се извърши грандиозно събитие – така поне го кръстиха много журналисти: в Санкт-Петербург за пръв път от 120 години се венча членът на императорската фамилия Романови, великият княз Георгий Михайлович, когото някои монархисти смятат за пряк наследник на руския престол. Как Руската Православна Църква коментира това събитие?

Митрополит Иларион: Коментарът на Църквата за това събитие е напълно съзвучен с онова, което каза говорителят на президента: «Ние желаем щастие на всички младоженци». Великият княз Георгий Михайлович се бракосъчета в Исаакиевската катедрала, което само по себе си беше значимо събитие, венча ги Санкт-Петербургският и Ладожки митрополит Варсонофий. На венчавката присъстваха представители на цял ред царски и кралски фамилии от Европа, включително и българският цар Симеон, който известно време заемаше в България поста министър-председател.

Мисля, че само по себе си това събитие бе значимо в историята на рода Романови. За съжаление, династията Романови, както знаем, е прекъсната по един трагичен начин. Ние почитаме последния руски император Николай II като страстотерпец: той е бил разстрелян заедно с цялото си семейство, в това число и с малолетните си дъщери и престолонаследника. Това трагично събитие е едно от позорните петна на нашата руска история.

Не бих искал да навлизам в подробностите на спора за престолонаследието, защото, първо, императорският престол в Русия вече не съществува, и, второ, пряката приемственост е прекъсната. И все пак смятам, че събитието, случило се в Исаакиевската катедрала, е само по себе си нещо значимо, защото за пръв път от повече от сто години представители на династията, управлявала Русия, се венчаха в Исаакиевската катедрала.

Е. Грачова: Владико, не ми се иска да се връщам към коронавируса в поредното си предаване, но, за съжаление, влошаващата се ситуация в Русия ме принуждава да правя това. Цифрите растат, смъртността в страната е рекордна. Министерството на здравеопазването официално потвърди, че COVID-19 намалява шансовете на жените да забременеят дори с помощта на ЕКО, намалява овариалния резерв на жените. Не е ли това още един повод за ваксинация?

Митрополит Иларион: Струва ми се, че ситуацията с коронавируса в нашето Отечество за съжаление е много неблагополучна. Налага ми се да пътувам и наблюдавам как се борят с коронавируса в други страни. Виждам, че в много страни процентът на ваксинираните вече се е доближил до 70, а в някои – и до 80 процента от населението. Това означава, че населението е придобило устойчив имунитет към коронавируса и пандемията в тези страни постепенно, а някъде и достатъчно бързо спада. Тези страни отменят ограниченията, хората престават да носят маски и като цяло животът се връща в нормално русло. Ние за съжаление сме много далеч от това, въпреки че именно в Русия бе регистрирана първата ваксина от коронавируса, тоест ние се справихме с това предизвикателство преди другите страни, но не използвахме възможностите, които ни предоставиха специалистите, създали тези ваксини.

Ваксинацията наистина върви много бавно, броят на ваксинираните все още стои на ниво 40 милиона, което за страна със 145-миллионно население е, разбира се, много незначителен процент. Това означава, че по всяка вероятност пандемията у нас ще продължава още много време, че ще загубим много хора. Днес ние всеки ден губим стотици хора. Ако в началото това бе едно предизвикателство, с което ние не знаехме какво да правим, то сега вече знаем как да справим с него. Имаме си ваксини, имаме възможност за безплатна ваксинация, но твърде много хора не само не се ползват от това, но и разубеждават другите, разпространяват всякакви митове за съществуващата уж опасност от ваксинацията или че тя уж не защитава от вируса. Истина, ваксинацията не може да ни защити стопроцентово, но тя защитава на 90-96-99 процента, и това е много висок процент. Ако погледнем кой днес лежи в болниците и умира в ужасни страдания от коронавируса, то в абсолютното мнозинство случаи това са неваксинирани хора, които са се отказали от ваксината, или пък близките или приятелите им не са позволили да се ваксинират.

Мисля, че в тази ситуация ние трябва да се обърнем към колективния разум. Винаги казвам на хората, които не искат да се ваксинират: ако не искате да го направите за себе си, то поне го направете за другите и особено за онези възрастни хора, които са близо до вас.

Ние свещениците се сблъскваме с това всеки ден, и когато ни казват, че вирусът не е опасен, че от ковид умират също толкова хора, колкото и от грип, ние не вярваме на това, защото вярваме на очите си, а картината, която виждаме с очите си, е за съжаление твърде печална. Ето защо аз се присъединявам изцяло към призива на нашия президент, с който той многократно се обръщаше към гражданите – да се ваксинират ако не заради себе си, то поне заради другите.

Е. Грачова: Много Ви благодарим, владико, за това, че коментирахте за нас тези новини.

Митрополит Иларион: Благодаря Ви, Екатерина.

Във втората част на предаването митрополит Иларион отговори на въпросите на телевизионните

зрители, постъпили на сайта на предаването «Църквата и светът».

Въпрос: Много се радвам, владико, че Вашите призиви за ваксинация нямаха успех. Много хора показаха разсъдливост и не бързат да се ваксинират с непроверена ваксина. Ясно е, че никой не дава никакви гаранции, а значи и никой няма да понесе отговорност за възможните негативни ужасни последици – безплодие при жените, импотенция при мъжете, намаляване на продължителността на живота и най-вече – чипирането. По-добре е десет пъти да преболедуваш, отколкото един път да се ваксинираш.

Митрополит Иларион: Ето какво ни пише Мария. Какво мога да кажа за това? Ако наричаме това «разсъдливост», то аз много силно се съмнявам, че този човек има нормален мозък. Вие просто повтаряте най-нелепите митове, които съществуват за ваксината, повтаряте съвършено непроверени теории въпреки очевидните факти. А фактите свидетелстват, че хората, които са се ваксинирали, продължават да водят нормален и пълноценен живот. Такива хора има около Вас милиони, и те могат да Ви кажат, че след ваксинацията не са станали импотентни и не са изгубили възможността да раждат деца, не са изпаднали в слабоумие и не са стигнали до нито една от онези ужасни последици, за които говорите Вие. Затова пък до наистина ужасни последици се стига при хората, които не се ваксинират и заболяват от коронавирус. Някои вече са умрели, други са преболедували много тежко, трети боледуват сега и са включени към апаратите за изкуствено вентилиране на белите дробове, на четвърти тепърва предстои да се разболеят.

Днес всеки ден умират по няколкостотин души. Ние всеки ден чупим рекорди по смъртност. Колко още искате да умрат? Колко още трябва да се заразят, за да се убедите, че трябва да се ваксинирате?.. Сега това е единствената съществуваща защита. Може би тя не е стопроцентова, недостатъчно съвършена. Може би някога, след 20 или 30 години, някои от ваксинираните ще научат за някакви настъпили последици, но, първо, до онова време трябва да доживеем, а, второ, съществуват стотици ваксини и всички ние, предполагам и Вие, в детските си години сме били ваксинирани. Никой не ни е питал за ваксината ли сме или против нея, едва сега се наплодиха митове за ваксинацията, а тогава никой не ни е питал. Просто ни ваксинираха и благодарение на това сме избягнали много сериозни болести.

Искрено ми е жал за Вас, че сте повярвали във всички тези щуротии, и ми е жал за Вашите близки, които поради Вашата глупост, безхаберие и егоизъм могат да станат жертви на коронавируса.

Въпрос: От кое Евангелие е най-добре да започне запознанството с Новия Завет? Едни препоръчват в началото да се прочете Евангелието от Йоан, други – да се започне с Матей. И как правилно трябва да се чете Евангелието, необходимо ли е задължително да се изучават коментарите на специалисти?

Митрополит Иларион: Мисля, че ако за пръв път вземате в ръцете си Евангелието, то най-добре е да започнете с Евангелието от Матей. Прочетете го, след това Марк, а след това Лука. Ще видите, че в тези три Евангелия има много общ материал, някои разкази почти се повтарят. Но когато стигнете до Евангелието от Йоан, ще видите, че там има много нов материал, много нови сюжети, и личността на Иисус Христос ще Ви се разкрие по нов начин.

За да се разбере Евангелието, желателно е, разбира се, да се четат тълкуванията на светите отци на Църквата и на съвременните автори, защото не всичко в Евангелието се оказва разбираемо от пръв път, а някои неща са неразбираеми и от втори, и от трети прочит. Специалистите, които са изучавали евангелския текст, могат в книгите си да разкажат какви версии на едно или друго събития съществуват, какви тълкувания има за едни или други думи на Иисус Христос. Сега има много литература, която ни позволява да разбираме правилно евангелския текст.

Разбира се, от цялото това многообразие на тълкуванията Вие можете да изберете онова, което Ви подхожда повече, харесва Ви повече, защото понякога едни и същи думи на Господ Иисус Христос се тълкуват по съвсем различен начин.

Ние, църковните люде, казваме, че легитимното тълкуване на Евангелието е онова, което предлага Църквата, защото Църквата е общината на последователите на Господ Иисус Христос. Собствено, именно в тази община са създадени Евангелията, и затова именно тази община е и най-авторитетната тълкувателка на евангелските текстове.

Бих искал да завърша това предаване с думите от Второто послание на свети апостол Павел до Тимотей: «Всичкото Писание е боговдъхновено и полезно за поука, изобличаване, изправяне и назидаване в правдата» (2 Тим. 3:16).

Желая ви всяко добро. Пазете себе си, пазете своите близки и да ви пази всички Господ.

Служба «Комуникация» на ОВЦС

Източник: https://mospat.ru/bg/news/88269/